

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de doi ori pe săptămână: Mercuria și Sâmbăta. — Prezentarea se face din Cămin la conducătorul școlii; pe săptămânul la C. P. poște, în ziua gata, prin scrisori frankate, adresați către conducător.

No 77. ANUL I.

Prețurile preponderanței pentru Cămin este pe anul 7. ф. п. и. с. е. е. — pe jumătate de anul 3. ф. п. и. с. е. е. — Pentru celelalte țări ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe anul 8. ф. п. и. с. е. е. — pe jumătate de anul 4. ф. п. и. с. е. е. — Inscrutabile se plătesc cu 4. п. и. с. е. е. — și cu 2. п. и. с. е. е. —

Cămin 30. Septem. 1853.

Депеше телеграфіче.

Константинополе 26 Септ. О декларационе де ресвелѣ пѣ е кѣ пензициѣ, де ши се ащентъ пѣмаі о лѣпѣ локале. Дн Босфорѣ стаціонѣзъ аѣзма 6 корабіе енглезѣші, 4 френгозѣші, 1 сардинѣзъ, 1 неаполитанѣ, 1 астриакѣ. ши 1 прѣсианѣ.

Сѣакава 6 Окт. Маіеагата Сѣа ч.р. апостоликѣ а оситѣ асѣзі ла 4 1/2 оре дімінеѣа дн кѣлѣторіа де ла Варшова, а фостѣ де дерегѣторіеле чивілі ши милітарі кѣ реверіциѣ сазѣгѣтѣ, ши а контрнѣатѣ прѣдѣла Сѣа кѣлѣторіа дѣп пѣціпѣ зѣбавѣ кѣтре Віена.

Дипперѣдіа тѣрчѣскѣ.

Кѣцѣтѣмѣ, кѣ пѣнѣрѣ маі мѣлѣ днѣре чнѣторіа нострѣ, карі пѣаѣ авѣтѣ окаснѣе а се копрнде де ажнѣс кѣ шнѣцѣле, пѣ ва еі фѣрѣ де фолосѣ а днѣпѣрѣтѣші дн колѣшнѣле ачѣстѣі знѣрѣале пе скѣртѣ кѣтѣва дѣте прівітѣріе асѣпра пѣсецізіеі ѣеографнѣе ши історнѣе а ачѣстѣі днѣпѣрѣдіа, карѣ пѣнѣрѣ фѣрнѣгѣа чѣрѣтѣ че домнѣе днѣре еа ши днѣре днѣпѣрѣдіа рѣсѣскѣ, а кнѣмѣатѣ прѣ мѣлѣ асѣпѣрѣші лѣареа аміте а Есронеі.

Днѣпѣрѣдіа тѣрчѣскѣ се аѣлѣ днѣре градѣлѣ 34 пѣлѣ ла 48 алѣ лѣднѣіеі ши днѣре градѣлѣ 33 пѣлѣ 47 алѣ лѣднѣіеі ѣеографнѣе. Еа се днѣвѣнѣлѣ кѣ марѣ адрнатнѣкѣ, кѣ днѣпѣрѣдіа асѣрнатнѣкѣ, кѣ Рѣсіа, Персіа, Аравнѣ, ши марѣ рошіѣ. Дн арнѣ копрнде ка ла треі зѣчі маі міле пѣтратѣ, пе карѣ локѣскѣ маі бнѣе де дозеѣелѣ мнліоне де ѣменнѣ. Тѣрчнѣа есронеіѣ фѣче арнѣ де 12,210 міле пѣтратѣ копрнѣзѣндѣсѣ дн ачѣеа ши Рощнѣліа, Молдова ши Сѣрбіа, карѣ се прнѣвѣскѣ ка пѣрші днѣреціорнѣе але днѣпѣрѣдіеі тѣрчѣші. Кнѣма сѣѣ днѣпѣрѣа пѣтѣлѣлѣ дн прівнѣца кѣлѣсрѣі дн Тѣрчнѣа есронеіѣ есте пѣсте тотѣ влѣндѣ ши снѣлѣтѣсѣ, днѣсѣ пѣнѣрѣ апропнѣереа де марѣ снѣсѣсѣ ла фелнѣрнѣе скнѣпѣрнѣ репѣзі. Кѣ тѣте ачѣсте потѣмѣ знѣче, кѣ іарѣа еі чеа маі асѣрѣ дн пѣрѣіеле де мѣзѣ нѣлѣте авнѣа се пѣте мѣсѣра кѣ о рѣчѣлѣ де прнѣтѣвѣрѣ че домнѣе пе ла ноі, пѣнѣрѣ ка аколо кнѣндѣ есте маі фрнѣсѣ днѣкѣ тотѣ аратѣ термомѣтрѣлѣ 10 grade де кѣлѣсрѣ. Стѣпѣлнѣрнѣе Тѣрчнѣеі че се аѣлѣ аѣарѣ дн Есрона, копрндѣсѣ о арнѣ маі марѣ де 20,634 міле пѣтратѣ, кѣ зѣче мнліоне де локнѣторнѣе.

Пе ачѣстѣ пѣтѣлѣлѣ лѣднѣіеі днѣте мѣсѣрѣ османнѣі дн скѣртѣ тіпнѣсѣ домннѣа лорѣ. Орнѣінеа ши днѣчѣстѣлѣсѣ домннѣеі тѣрчѣші днѣлѣ пѣне історнѣа дн сѣлѣтѣлѣсѣ Османѣ, карѣ сѣ ашезѣатѣ дн Бітннѣа, кѣ рѣшѣднѣца ла Брѣса, де знде ѣтѣча неконтеннѣте нѣкѣрснѣннѣ дн копнѣра грѣчнѣлорѣ ши а днѣпѣрѣдіеі бнзантнѣе. Орканѣ фѣчнѣорѣлѣ лѣі Османѣ ла аплѣлѣ 1326 а зрѣмѣтѣ маі департе кѣ кѣчѣрнѣрнѣе днѣчѣстѣе де тѣлѣлѣ сѣлѣ. Дннѣ історнѣі знѣскѣ, кѣ ачѣста арѣ еі фостѣ днѣте мѣсѣетнѣорнѣлѣ еанѣомнѣлорѣ іаннѣчѣрнѣ, о мнліціѣ перѣгѣлѣтѣ, карѣ ажнѣсѣсе а еі снапѣа понѣрѣлорѣ, ши карѣ а адаосѣ фѣрте мѣлѣлѣ ла днѣлѣднѣрѣа потѣреі тѣрчѣші. Сѣгѣтѣ домннѣереа лѣі Орканѣ сѣа копрнѣсѣ Нікеа ши Галнѣполнѣ ши прнѣ ачѣеа сѣа пѣсѣ ннѣчнѣорѣлѣ дн Есрона. Дѣлѣ Орканѣ а зрѣмѣтѣ фнѣлѣлѣ сѣлѣ Мѣрадѣ І, дѣспре карѣ се знѣче, кѣ сѣлѣ елѣ а днѣте мѣсѣетѣ пе іаннѣчѣрнѣ, сѣлѣ кѣ і а адѣсѣ ла о старѣ маі бнлѣ. Ачѣста а копрнѣсѣ Адрнѣанопѣлеа ши а фѣкѣтѣ пе мачѣдонѣннѣ трнѣзѣтарнѣ. Днѣвнѣцѣрѣа лѣі чеа дн зрѣтѣ іа фостѣ ла Кошова дн Сѣрбіа, ла аплѣлѣ 1389, карѣ днѣсѣ а фостѣ снлітѣ а о пѣлѣтнѣ кѣ пнѣаца. Фнѣлѣлѣ ачѣстнѣа Баіазѣтѣ сѣа днѣчѣркатѣ а кѣспрнде Константинопѣлеа, днѣсѣ пѣ іа рѣешнѣтѣ ла кѣле ши а фостѣ снлітѣ а се мѣлѣцнѣі кѣ ачѣеа, кѣ а потѣтѣ фѣче пе грѣчнѣ трнѣзѣтарнѣ. Ла аплѣлѣ 1393 а днѣкѣлѣннѣратѣ Константинопѣлеа пѣнѣрѣ а доа ѣрѣ. Прнѣмѣжнѣа, че аменнѣца апѣсеннѣлорѣ дн партеа ачѣстѣі сѣлѣтѣлѣсѣ, а фостѣ атѣлѣ де марѣ, дн кѣтѣ Сннѣснѣндѣ рѣчѣле Днгарнѣеі а фостѣ снлітѣ а прѣднѣка о крѣчнѣатѣ дн тотѣ Есрона дн копнѣра тѣрчнѣлорѣ, дн зрѣта кѣрѣіа сѣа адѣнатѣ о ѣсте

днѣсѣмѣтѣтѣ, кѣ карѣ а пѣкатѣ дн пнѣнтеа лѣі. Ла а. 1396 ѣщнѣрнѣ се днѣлѣннѣрѣ ла Нікопѣлеа, знде крѣщннѣі сѣѣернѣрѣ о лѣвнѣтѣрѣ днѣфрнѣкошатѣ. Дн скѣртѣ дѣпѣ ачѣеа потѣреа лѣі Баіазѣтѣ треізі сѣ се днѣлѣтѣрѣ асѣпра монголнѣлорѣ, карнѣ пѣлѣлѣрѣ дн копнѣра тѣрчнѣлорѣ сѣгѣтѣ рѣнѣснѣтѣлѣ Татѣрманѣ. Днпнѣнтеа ачѣстнѣа а порннѣтѣ кѣ ѣстеа днѣснѣші Баіазѣтѣ, днѣсѣ ла Анѣдрѣа а фостѣ вѣзѣтѣ де монголнѣ ши днннѣсѣ ла а. 1402. Мохамѣдѣ фѣчнѣорѣлѣ чѣлѣ маі мнѣкѣ аплѣ Баіазѣтѣ сѣа пѣсѣтѣтѣ кѣ рѣшѣднѣца ла Адрнѣанопѣлеа. Дѣлѣ ачѣста веннѣ ла кѣрѣтѣ фнѣлѣлѣ лѣі, Амѣрадѣ алѣ ІІ, карѣ домннѣ кѣ мѣлѣтѣ днѣлѣнѣціе 30 де ані. Ачѣста се днѣчѣрѣкѣ а копрнде Константинопѣлеа, фѣкѣ пе днѣпѣратѣлѣ грѣчнѣлорѣ трнѣстѣарнѣ, днѣчѣпѣ вѣлѣта кѣ знѣгрнѣі, ши атакѣ Белградѣлѣ. Пе знѣгрнѣ дн вѣлѣ ла Варѣа ла а. 1444 сѣгѣтѣ рѣчѣле Владнѣслѣлѣ, де ла а рѣмѣсѣсѣ пѣтеле. Тотѣ ачѣста вѣлѣтѣ ши пе рѣнѣснѣтѣлѣ Хнѣнѣадѣ дн вѣлѣта дѣла Кошова ла а. 1449 знде днѣсѣ знѣта чеа днѣфрнѣкошатѣ треі знѣле. Мохамѣдѣ алѣ ІІ се фолоснѣ де сѣлѣбнѣінеа грѣчнѣлорѣ ши атакѣ Константинопѣлеа дн 6 Апрнѣле 1453, карѣ ла 29. Маіѣ дн ачѣлѣші аплѣ а ши кѣзѣтѣтѣ дн мѣннѣле тѣрчнѣлорѣ. Дѣлѣ копрнде рѣеа ачѣстѣі кѣпнѣтѣле дн скѣртѣ зрѣтѣ сѣлѣжѣгарѣа Архнѣелѣгѣлѣ, копрнде рѣеа Морѣеі ши а Боснѣеі. Тотѣ елѣ сѣа днѣчѣркатѣ а копрнде ши Белградѣлѣ ла а. 1455, дѣрѣ пѣ іа ешнѣтѣ ла кѣле. Нѣ есте ннѣче о „пѣоѣалѣ, кѣмѣкѣ ачѣстѣі сѣлѣтѣлѣ днѣфрнѣкошатѣ а змѣлатѣ кѣ ідеѣа дн канѣ сѣ копрнде днѣкѣ ши Італнѣа ши сѣші днѣтнѣдѣ домннѣа сѣа де парте дн аплѣсѣ. Дннѣ прнѣчнѣна ачѣста елѣ сѣа фостѣ ши аплѣкатѣ сѣ ачѣеа Огнѣнтѣлѣ. Днѣсѣ дѣла ачѣстѣ еспѣднѣціе ла рѣкнѣмѣатѣ о рѣсѣлѣлѣ, че се есѣтѣ дн снѣлѣлѣ днѣпѣрѣдіеі сѣле, карѣ воіндѣ а о лннѣці, а пѣкатѣ кѣ ѣсте дн партеа локѣлѣ, еарѣ пе кѣле мѣрнѣ дн вѣрѣстѣ де 51 ані, фѣкѣлѣннѣші кѣ мѣлѣ сѣа нѣскрнѣцізінеа де пе мортѣнтѣтѣ: „Аплѣ авѣтѣ дн кѣцѣтѣ а копрнде Рѣдѣлѣ ши пе сѣспѣрѣа Італнѣа“. Асѣмѣа а воінтѣ а прнѣі дн Мохамѣдѣ пѣмаі пе знѣ кѣчѣрнѣторнѣі крѣдѣле ши пе знѣ варѣарѣ перѣфнѣдѣ; днѣсѣ прнѣчнѣіеіе ши пѣравнѣрнѣе прнѣчнѣлорѣ крѣщннѣі де пе ачѣеле тіпнѣспрнѣ пѣаѣ фостѣ дѣстоіннѣе аі днѣсѣлѣа о ідеѣа маі мѣрѣацѣ дѣспре але лорѣ внѣтѣці, прнѣ зрѣмарѣ елѣ дннѣ потѣ лѣцігнѣта а сѣа перѣфнѣдѣ, кнѣндѣ дннѣ ведѣ нѣтерѣсѣлѣ сѣѣ де статѣ, кнѣрѣ кѣ есѣпѣлѣе ачѣелѣора.

Пе кнѣндѣ мѣрнѣ Мохамѣдѣ, фнѣлѣлѣ ши зрѣшѣторнѣлѣ сѣѣ Баіазѣтѣ алѣ ІІ се аѣла токѣма копрнѣсѣ кѣ о перѣкрнѣпѣціе ла Мека, карѣ о днѣтѣрнѣсѣ дѣла Амаснѣа знде, се аѣла ка гѣзѣрѣлѣторѣ. Ачѣста домннѣ пѣлѣ ла а. 1512, фѣрѣ а прнѣчнѣі крѣщннѣлорѣ марнѣ пѣажнѣсѣрнѣ; пѣмаі пе вѣнѣціаннѣ дн стрнѣторѣ тарѣ дн Грѣчнѣа, копрнѣзѣндѣле маі мѣлѣ локѣрнѣ. Ачѣста а фостѣ снлітѣ сѣ деа кѣрѣта дн мѣлѣа фнѣлѣлѣ сѣлѣ Селнѣмѣ І, карѣ дѣлѣ чѣшнѣ отѣрѣ пе фрѣці, а портѣтѣ маі мѣлѣ рѣсѣвоіе порѣкѣсе, сѣлѣжѣлѣдѣ Арменнѣа, Снрнѣа ши Егнѣпѣтѣлѣ. Дннѣ дннѣрнѣцірнѣе лѣі чѣле маі де фрѣнтѣ а фостѣ а аѣла шнрнѣі дѣспре тотѣ че се днѣтѣлѣлѣ ши се ворѣлѣше дн ннѣсрѣ де снне; ачѣста нѣ о потѣ фѣче алѣелѣлѣ де кѣтѣ прнѣ сннѣннѣ, де карнѣ авѣ атѣлѣ дн адѣспрнѣле консѣлѣтѣіе але дншманнѣлорѣ, кѣтѣ ши дн ѣлѣле де дѣрмнѣтѣ але воіернѣлорѣ сѣі, дн кѣтѣ се фѣкѣсе проверѣлѣ днѣре тѣрчнѣ, кѣ сѣлѣтѣлѣлѣ ва аѣла дімінѣлѣ че а ворѣлѣтѣ вѣрѣатѣлѣ кѣ фѣтееа сѣа пѣсте нѣлѣте. Зрѣшѣторнѣлѣ лѣі Селнѣмѣ а фостѣ фнѣлѣлѣ сѣлѣ Солнѣманѣ алѣ ІІ, карѣ пе дрѣнтѣ се пѣспѣрѣ днѣре сѣлѣтѣннѣ чѣі маі марнѣ, че аѣ стѣтѣтѣ одннѣѣрѣ. Ачѣста ішнѣ днѣчѣпѣ кѣрѣта кѣ копрнде рѣеа Белградѣлѣ ши а нѣсѣлѣ Рѣдѣсѣ дн аплѣлѣ 1522, ши дн скѣртѣ дѣпѣ ачѣста, адекѣ ла а. 1526 нннѣчнѣ пе знѣгрнѣ ла Мохачнѣі, копрнѣзѣндѣ маі тотѣ Днгарнѣа ши дѣкѣлѣдѣ о мѣлѣціе де крѣщннѣі дн кнѣпнѣтѣітѣге. Ла а. 1529 днѣкѣлѣсѣрѣ Віена, днѣсѣ фѣрѣ рѣсѣлѣтѣлѣ.

Дн капилъ ачествя днк днтрасо идея де а се анка де Италия, ма алесъ къ ла ачеста дль инстига ши солалъ фразозескъ де Форестъ; днсъ поата нъ ши о потъ дмилни. Атакареа Корфалъ ла а. 1537 трезъ съ о днтрервипъ ши сь ши днторкъ тоте потерие аспра Днгареи, а кърее съжжаре о ма днделни пль ла а. 1541. Дн аплъ зрнторъ Франция се днговръши къ Търча, дн зрмареа ачоста търчи депредаръ мариниле Сивилие ши але Италия, еар франдози дн днсоцире къ търчи атакаръ четатеа Ница. Тотъ дн ачесте тинпи германн се гълър къ о еспедицие крчатъ дн контра лъ Солманъ. Принципеле Иоакимъ де Бранденсбергъ прими команда аспра арматеи германе, че се концентрасе. Днчеркъриле дн зрмъ а ле лъ Солманъ де а ши лъди днпервудия нс се днкоронаръ къ ачеленн ресултате ка ла днченстъ. Аниа де есемпль планалъ лъ де а копринде инекла Магга се здырничъ прин втэза апъраре а кавалерилоръ Иоаниди днсп о опншаре де чинлъ лне. Тотъ аниа рео о пьди Солманъ ши къ опншареа фортресеи дела Сигети, не каре о апъра ачостосалъ Зринн, ши каре де ши кълъ дн тмале търчилоръ, еа дн съ дн конетъ марн жертве, адаагъ, къ Солманъ къ треи зиле днманте де кьдерее ачелееи четъди, мърн дн 4 Септ. 1566. Сьвт днпервудия ачестн маре елтанъ а статъ Търча дн кълтеа днлопиреи селе; дела мъртеа лъ днкоче а днченстъ а да дндерептъ, де ши кълтодатъ испръвиле дн афаръ се пьркъ къ пьстрэзъ глория ши стрълчиреа дн тинпиреи де маи пайте. Де ачеста а фостъ копнпесъ мареле веэиръ Мъстааа Кисперлн, каре тры къ знь вькъ маи търчи, кьндъ се пълнеа, днсп кзм сивнъ оменн, адеесоръ, къ дела Солманъ днк че тодн салтанн фърт осебуре, аъ фостъ сьбъ невънн, сьбъ тиранн, ши къ нептры днпервудн нс есте алтъ екнпаре де кьтъ дькъ, се ва пне ла о парте ачестъ немъ деенератъ. Де ачееа пиче къ фаче трезвнцъ, ка сь дншнрнть ачн пнстеле зпоръ асемеене домпнторн кзм а фостъ де есемпль Селмс аъ Н. Мърадъ аъ III, Мохамедъ аъ III ши алднн. Ловиреа чеа днфрнкошатъ не маре, че о сьфери Търча ла Лепанто дн аплъ 1571, а пнмичнть фрнка ши спаина че о аве Европа ансепъ де търчн. Дькъ днпнлаторн с'аръ вн цнзтъ фолоси де ачееа днпнцере днсп къвннцъ, а тнпчн е маре провалнлitate къ Константннополеа кьдеа дн тьтеле лоръ. Къ тоте ачестеа мареле веэиръ Кара-Мъстааа бьгъ де ноъ о фрнкъ кьсплнть дн ансепъ ла аплъ 1683 дн 14 Илн, кьндъ днпнцнръ Вiena къ о арматъ днфрнкошатъ. Дн ачестъ пернкълъ стрълтнторн Вiena, ши къ еа Европа ансепъ, аре а ши мълднмн а сеа екнпаре неастрнторнлн ероо Иоане Совнскн ределн Полоннеи, каре шпъндисе дн фрнштеа ошнрнлоръ селе ши дн ачелоръ аднанте дн Германн, дншнрнщн не варварълъ днп ресърнть ши прин ачееа днлгьтърн прнмешдн, че аменнца къ котронпие Вненеи. Ловиреа че се днпнлларъ днсп ачееа, аъ адскъ треа аколо, дн кьтъ ла 26 Иансарн 1699 се днкеие пачеа дела Карловицъ, дн каре Търча нептры днтеиа датъ а фостъ снлнть а да дндернлтъ днсемнпнторн копнндери. Днп мннгьлъ ачестеа днкоче днпервудн търческъ с'а днкраратъ тотъ маи таре агьтн дн бьгътн сьнцеребосъ къ ши дн дьсватери дипломатиче къ Австриа ши Рьсца, каре дозе старън, ка веине къ порта, днтры агьта аъ лъкратъ ла сьлэзлнорн ачелеа, дн кьтъ маи не зрмъ нмаи полнтика ле опри а нн пнмнн де тотъ не знь веинлъ, каре ши фъръ де ачееа нс ле маи поте фаче пиче о стрнкулнне. Сьлтанлъ Ахмедъ аъ III, каре ла днченстълъ вькълн трекьтн а ажнпъ ла кьртъ (1702), а пссь т. лъ снлннда, ка сь реадкъ дн вазъ потеряеа днпервудн тьрчешн. Елъ копнпесе мьтеле локри дела венедннн ши днкеие къ Австриа ши Рьсца фаворнторн паче дела Пасаровнцъ ла аплъ 1718. Ачестъ елтанъ нпмосъ фъ ресърнатъ прин о ресколъ а ианчериоръ. Деморалнсацннеа ачесторъ останн дн легьтъръ къ днпнтрештеле нпнрнне, че се десеръ дн серанн аъ фостъ снпнтомееле челе дн афаръ а ле кьдереи ачестеи днпервудн; еар прнчина декьпетенн а ачеленн, днсп кзм томъ веде маи ла вале, а зькътъ ши заче дн днсамн патра ши есенция ачестеи домпнн. Потереа Рьсцей с'а фькьтъ ши се фаче не зн четеоре тотъ маи пернкълосъ нептры Търча. (ва зрма).

Монархн Австриакъ Транснванн.

† Дежъ 5 Окт. к. п. Ери авъртн ши пои деженн дндоитъ мннгьере сьзлетескъ. Глорносълъ нпме Францнскъ Иосифъ, не каре дъ серварнть ери къ помпъ къвннцнбосъ, не фьдъ оканснне а не адна къ тодн дн катедралеа католикъ де ачн, ши а трнмнте фьрбннгле постре рьгьдннн кьтре чернн нептры днделннга вндъ ши проспернitate а Прэдпнлдатълн постре Монархъ. Мьдътнрнмъ адекъ дн аданкълъ нннеи днператълн днперацилоръ, нептры къ не апере не мьлтъ нзвнлъ постре днператъ де тоте фърнрнле нферналн але челоръ депрвадн, апон дъл рьгарьтн, ка тотъ къ ачееа мьлтъ днмнезненскъ лъ апере ши сь нълъ ше пль ла челе маи аднлчн къ тьрннече спре мннгьереа ши фьрчиреа днтрегълн сьбъ попоръ австриакъ.

Тотъ ери днсп прнжъ авъртнъ порочнре а прнмн дн мнзлокълъ постре не Ечеленция Сеа D. М. К. Л. Иоане Бордоло де Борео адлатъ днлчннн Селе Пннчнпелеи губернаторе Шварценбергъ, каре дн къ-

лторн сеа ошнцнбосъ, не черчетъ ши не пои. Есч. Сеа фъ днпннпнларъ де преошннеа тьтэrorъ копнсеннлоръ ши де Манднстратълъ де ачн афаръ дн четате, таръ дн партеа командей стацнонале ши а амплонцнлоръ полнчн, жьднчнари ши копнрннцнонарн, къ шенн лоръ дн фрнште фъ бнневентатъ днннтеа кьвартнрълн де дескълекаре.

Есч. Сеа черчетъ днк ери маи мьлте зрнше де ачн, тар асътъ ла 9 оре опоръ къ дналта Сеа пресенцъ маи днтеи трнбъналълъ жьдекьторескъ де цьрт, ши днченкндъ дела не боснлъ лъ пренедннте внстъ тоте деспърдемнтеле черкндъ а н се фаче кьспокьтъ шьрншеа ши кьрнереа лъкрнлоръ ошнцоосе. Дьспъ ачестеа дндрептъ атедннвееа Сеа кьтре жьдекьторн черкале де ачн, аъде асемеене се днкзноннцъ деспре стареа лъкрнлоръ ши а персонелоръ, че се афь ла дерегьторн ачесте, апон днтръ дн арестеле трнбъналълн. Ачн лъ къ дьшърнлтълъ т'те дн чеа маи таре кьгаре де сьтъ, дншн фькъ оверьвннннне Селе челе пренпнрнвнте аспра зпоръ артнколн економнчн, асълтъ къ пьрнпескъ вьлндегъ не маи мълдн днптре арестанцн, кари къдетандъ а ши маи ашнра суртеа, дн десконернръ грестъднле еи, ши ворьндъ къ зпгьрълъ зпгьреше, къ ромьнълъ ромьнеше. дн лннцн днкътъ се пштеа. Дн сьфьршнть черчетъ Есчл. Сеа ошнцнлъ кьлгьторн де даре, ши дьсп че лъ дн кьзноннцъ лъкрнлн де ачн, демандъ брекаре дндрептаре дн прнвннда кьстодннн мнлтарн, апон се трасе ла кьвартнръ.

Дн лннцннта копнннцъ, каре провине дн неовоснга стръданн де а ши днпннн дьорннцеле, дншн лннгьнескъ амплонцнн нпнрнн жьдекьторн де ачн, кьнкъ Есч. Сеа а фостъ де тотъ дндестълнть къ кьрнереа лъкрнлоръ жьдекьторешн, ши ачестеа къ агьта маи таре, нептрыкъ днсвнн бнневои а се еспнрма, къ се vede, къ аколо внде есте асътвей де пренедннте, каре шнн ши вреа а повьдн, ши внде сьворннцнн лъ се стръднскъ а днвьдн маи а аплка лееа, терреа треа внне.

Дьспъ прнжъ ла 2 оре се дьсе корьнълъ жьдекьторескъ къ D. Пренедннте кавалерълъ Днмнтрн Тавора дн фрнште ла кьвартнрълъ Есч. Селе, ши нн повнтн кългьторн фьрчннть ши пьтере, ка сь потъ пьрта сарчнна чеа треа ошнцнбосъ!

Австриа. Вiena 6 Септ. Кореспондннда Австриакъ скрнне Дьспъ шнрнле днп Парскъ а фостъ ла Бьрскъ ши дн Знкрале фамтеле де кьтае предомннт рнне, ши нс аъ снпнтнръ а фаче о апьсаре непькътъ аспра кьрнлоръ. Декларанннеа де ресвелъ а порцн се ашнта ка знь евлементъ че авеа сь зрмеше. Дьсп о потъ, че се кьнпнде деспре ачестеа дн Знкралн, се зиче къ дн зрмареа знелъ хогьртн днп 25 Септ. а ста не льпгъ чертеле моднфикацнн дн лота вненезъ, арь вн декларатъ мареле Днсанъ negotннннееле де ексхавсте, арь вн рьнднстъ челе маи де не зрмъ месуре де апьраре, ши арь вн рекьпоскътъ, къ а веннтъ тнпнлъ, ка сь вие прегьтнть къ декларанннеа де ресвелъ. Афаръ де ачестеа а фостъ пресънпнереа, кьнкъ фотеле меднтеранеа воръ вн трезвнтъ сь стее дн 9 аве лъней Окт. к. п. днннтеа Константннополеи. Че се атннче де копннкьтрезеле, че с'аъ ескатъ днп ачестеа прнвннцъ дн Знкралн Францлн, нс не потемъ дндешна а ле репродукче, фнндъ къ дн треа ачестеа нмаи пьвлнканннееле ошнцоосе але потнрнлоръ ансене даъ лънннъ дестълъ, ши сьлтъ конвенненте, а хотьтъ кьрнелъ евлементелоръ.

Прекъзм дншннцэзъ о епнстолъ телеграфнкъ прнватъ де ери днп Берлнлъ, се ашнта речееле днсоцнть де днператълъ Ннколъз дн 7 Октом. к. п.

Дьспъ знь патентъ днпъртескъ днп 2 Октом. к. п. се ресърнпъ Евреи тарьнн ла челе дела 1848 дн прнвннда агоннснрн ши посидереи де вьзпн.

Днпнлларн де зиле.

Маиестатеа Сеа днператълъ с'а дндрьтн а нертн ресълъ днкнсорн, че маи авеа сь сьфьръ преотълъ реформатъ Чисдн, нептры крнннеа де лесеа Маиестате.

С'а датъ копчеснне, ка дн гарнсонеле неспьтнбосе сь се дее солдацнлоръ ши рачннн нептры вннъ.

Дьспъ скрнсорн днп Атена днп 30 Септ. инекла Тенедосъ а фостъ зьдъднстъ де кьтресъръ.

Дн пернфернн деспърдетъпнлтълн де локъцннцъ днп Бада а фостъ реколта аплънн трекътн маи слабъ декьтъ де мнзлокъ, ба дн внде локри слабъ де тотъ. — Ннчн дн Кроацнн ши Славоннн нс е маи бьлде.

Се паре акъма а нс маи фн ннчн о дндоалъ деспре днтрареа фотелоръ алнате днтрей дн Дарданеле.

Ла атакьадорн Австрннн ши а Рьсней с'а фькьтъ днп партеа Францнн днпъртншнре кьнкъ фотеле алнате аъ днпратъ нмаи спре скьтнреа сьднлоръ францозешн ши еглезешн, че се афь дн Константннополе, ши ка сь апере несте тотъ крешннн де волнчнле фанпачнлоръ мьселманн.

Дьспъ депеша телеграфнкъ де сьсбъ ведемъ кьнкъ нс нмаи корабнне де ресвелъ еглезешн ши францозешн аъ днпратъ дн Босфоръ, чн ши корабнне але аторъ нацннн, ши къ асътвей трактатълъ днп 1841 есте фанпкъ аплълатъ де тотъ Европа.

сфорѣ се ва ведеа маї секрѣ респлататъ дптълпней дѣла Оломъцѣ, каре се асепенѣтъ кз конгрессн дѣла Лаївахѣ шї Верона. — шї кз респнвнсл дѣлнмаї ва фї деетнхъ де хотъроторїѣ, ка сѣ сіеѣскъ шї потерїе аспене ла о хотърже деїсївн шї свнзторїѣ, се креде тарѣ не лънгъ влпоскзтлѣ характерѣ алѣ Автократорелї. Дптр'ачеѣа аїтаїаїнеа нз се аїаїзъ дп дѣрѣ, дп Бірмінгхамѣ, шї дп Манштенстерлѣ їзбїторїѣ де паче шї де банї аѣ сѣ се дїнъ метїнгзрї (адспрї) аптрїсїче, аїаїа прекзт шї дп Лондра. Ынеде газете зїкѣ кз Абердеен арѣ фї нпмаї кз нптеле мїнїстрї прїмарїѣ, шї ащѣптъ дїмїсіонеа лїѣ. Лордлѣ Палмерстон, Рѣсел, шї Кларендон аѣ сѣ черѣ нпмаї чева маї тарї месзре аспра Рѣсеїѣ, ка сѣ факъ не контеле скотїкѣ а шї лза зїона влпѣ.

Рѣсеїа.

Дпн Варшова се дїпїїеѣтъ кз редпторчереа дпператзлї їаз скрїпїсѣ не тодї, фїндѣ кз дпператзлѣ се хотърже а шерде дѣла Оломъцѣ ла Одеса, де нз шї дп застреле дѣла Дпндре. Дп нз тата хотърже а Монархлїѣ се прївїеѣе о скїмваре а старѣ евенїтепелорѣ дїпломатїче, маї вѣргосѣ, кзчї дѣла редпторчереа Царлїѣ о неовїчївїтъ мїшкарѣ се оссервѣтъ шї дптре солдаїѣ. Дзечева шї алѣ доїлѣ корнѣ кзтре прїнїпате, сѣѣ се ва деслока нпмаї, а сѣрвнзтѣ пьлѣ акзма атлѣ де пзїнз афарѣ, кзчї шї деспре рѣселатзлѣ конферїцїлорѣ дѣла Оломъцѣ, дар се креде де оудѣ, кз дптре амплодї дпператїї с'а фькзтѣ чеа маї стрїлѣ легътерѣ.

Петербургѣ 28 Септ. Конверсіонеа ла бїсерїка греческѣ ортодоксе се фаче дп месзра чеа маї тарѣ. Дп чеде маї дндѣпъртате цївїтнрї але Сїерїѣѣ, каре пьлѣ акзма нз аѣ авзтѣ нїче о легътерѣ кз дрѣмълѣ челѣ тарѣ, се днандѣ бїсерїче. Активїтатеа мїсіонарїлорѣ рѣсеїѣ се естїнде акзма пьлѣ ла пзрїїле пордоцїїне але Сїерїѣѣ, шї пьлѣ ла пзтлпнлѣ Чаокскїлорѣ. Аїеѣа а рѣстрїѣ дп а. 1848 дпгнїа бїсерїкѣ крещїпѣ ла дерпїї лакзлї Ледовїѣ.

Турчїа.

Щрїїле че аѣ сосїтѣ дпн капїталеа тзрѣбекѣ пьлѣ ла 26 Септ. к. п. сьлтѣ зрѣтторїе: Рѣсїд Паша а арътатѣ амбасадорелї Англїѣї шї алѣ Францїѣ дптр'о конферїцїѣ, кзткз Сьлтанлѣ арѣ фї аїаекатѣ а прїмї пота де дпнлѣчїїере а Бїенеї дзлѣ проїектлѣ царлїѣ, дѣкз ачестѣ арѣ мїшка не дпператзлѣ ла зрѣтторїеле кондїїїї. 1 Царлїѣ сѣ се овїгаїзъ дп вїторїѣ а нз се маї амтеѣка дп тревїле свдїїлорѣ греческї аї сьлтанлїѣ, внде дпн контрї сьлтанлїѣ ласѣ фїрѣде неатїнсе дрептзрїле де пьлѣ акзма але бїсерїчеї греческї. 2 Рѣсеїа сѣ се лѣсе де тоѣе претензїїеле де деслїкз-бїрѣ рѣселїкѣ. 3 Дпператзлѣ сѣ се овїегаѣѣ фзрѣ де дпгзрїїаре а дешерта прїнїпателе маї пзїнїѣ каремѣ с'а шї ретрагѣ трепеле дп Молдавіа. — Амбасадорїї потерїлорѣ аспене, карїї дп зїмеле де не зрїтѣ аѣ авзтѣ маї нптеле конферїнде кз амбасадорїї Асегрїїї шї Борсеїѣѣ, аѣ трїмїсѣ дп зрїтареа ачестѣї дппзрѣтїїрї а лїѣ Рѣсїд Паша кзрїерї кзтре ресектївеле селе гзбернїе, шї нз е кз непотїндѣ, ка партїда рѣселїкѣ, кз тоѣе кз дп дїванлѣ дпн 25 Септ. а хотърѣтѣ дптр'о конспїанцѣ а провока не сьлтанлѣ а нз се маї слової дп негодїаїїї, сѣ адскѣ лъкрлѣлѣ пьлѣ аколо, ка нпмаї дзлѣ сосїреа респнвнслї дп Лондонѣ шї Парїсѣ сѣ се хотърѣскѣ ла знѣ пашѣ деїсївнѣ.

De арѣ шедѣ не тронѣ дп локзлѣ Сьлтанлїѣ де акзма татлѣ сѣѣ, атзчїї о асѣлїїѣ де провокаре арѣ фї дасѣ ла скотѣреа стезлїї лїѣ Мохамедѣ сѣѣ ла о деклараїїїне де рѣселѣ фзрѣ рѣїїнере, ла Абдлѣ Меїїтѣ дпсѣ потемѣ фї секрїї, кзткз пьлѣ нз ворѣ фї сторсе тоѣе мїзлѣчеле, нз ва дпчече нїчї рѣселелѣ. Абдлѣ Меїїтѣ а датѣ амбасадорїлорѣ Англїѣї шї Францїѣї ла деклараїїїнеа ачестора а ретрїїїте їаръшї фотеле дпн Босфорѣ дпкредїїндареа, кзт кз арътарѣа фотелорѣ нпнтреа Констанїнополїѣ дї дѣ о довадѣ де драгостеа а потерїлорѣ аспене, шї о секзрїтате, кз атзѣїї елѣ, кзчї шї крещїнїї дпн Констанїнополе сьлтѣ скзтїїї аспра орї кзрїїї ершїпери а фанатїсѣлї. — Дїванлѣ а декларатѣ акзма а фї маї консплїѣ а се скзла кз еперїїѣ аспра Рѣсеїѣѣ, дпсѣ елѣ ласѣ дп дїспосїїїїнеа Сьлтанлїѣ кндѣ шї дп че модѣ сѣ се факѣ ачѣста — Сьлтанлѣ нз с'а легатѣ дп респнвнслѣ сѣѣ, чї а дпїїїїндатѣ не Дїванѣ, кз елѣ пентрѣ вьпа старѣ а їмперїлїїї есте пзрѣреа дпгрїїтѣ, шї нз ва неглїга нїмїкѣ, че арѣ потеа вьтѣта опореа шї демпїтатеа коронеї селе. — Знѣ кореспндїїнѣ зїче кз сьлтанлѣ арѣ фї датѣ дпвоїреа сеа ла деклараїїїнеа де рѣселѣ, шї кз кончерпнтеле ферманѣ деспре ачѣста с'а шї емісѣ, шї трїмїсѣ дп кзарїїрлѣ де кьптенїѣ. Дпсѣ шї дзлѣ ачѣстѣї дпїїїїндаре се веде кз ачѣста а фькзтѣ сьлтанлїѣ нпмаї ла прѣре, пентрѣ кз нпмаї потѣ дпфзрїа фанатїсѣлїї шї пентрѣ кз дптре дове реле а аїесѣ не челѣ маї мїкѣ.

Кзрѣсѣлѣ банїлорѣ ла Віена дпн 7. Октом. Календ. поѣ.

Азрѣлѣ	-	-	-	-	116%
Арїїпнлѣ	-	-	-	-	112%

Редактор респнзлїторїѣ: **Др. Васїч.**

Пзвлїкареа сьтелорѣї дзрїїте ла фндатїїїнеа Францїскїї Іосїїанпѣ:

Дпн Прогопїаїзлѣ Боргоклїї	Фл.	кр.
Дпн Комзпїтатеа Борго-Мїзлочеїї. Дѣла П. Теорентїѣ Богат Протоп. 2 ф. А. Орбан капелан 1 ф. Г. Рѣсѣї капт. 10 к. С. Хользра 12 к. П. Гїца 24 к. Т. Сомешан 20 к. І. Тала 10 к. М. Пасере 12 к. І. Гзїї 12 к. І. Пон 6 к. Д. Бздеман 10 к. І. Вїнка 20 к. В. Мона 20 к. В. Дан 20 к. С. Бордїрї 6 к. І. Карстїа 6 к. М. Бондїрї 20 к. Балан 6 к. Е. Кзкзл 10 к. Г. Бота 6 к. С. Кзкрѣїа 6 к. Г. Тест 20 к. К. Кзкзл 10 к. М. Свчїла 6 к. М. Г. Манаркз 12 к. Т. І. Гзїї 10 к. Г. Гїца 6 к. Г. Хзлїа 6 к. А. По-мана 6 к. Т. Кот 5 к. І. І. Тала 6 к. Т. Бздеман 6 к. В. Тала 6 к. І. Кзкрѣїа 6 к. Г. Трїска 6 к. Т. Хзлїа 10 к. М. Бзрага 20 к. І. Гапос 6 к. А. Орбан 2 к. С. Шѣт 6 к. Т. Мора 10 к. І. Мона 10 к. І. Власа 12 к. С. Балан 6 к. Т. С. Гапос 6 к. Г. Морарї 6 к. П. Кзрїа 6 к. А. Палот 6 к. М. Власа 6 к. А. Хользра 6 к. М. І. Бота 12 к. І. С. Молдован 5 к. М. Балапкан 6 к. Т. Бондїрї 3 к. А. М. Монарка 20 к. А. Гапос 6 к. І. Костїн 20 к. К. Гапос 6 к. М. Богат 10 к. І. С. Пон 6 к. Г. Морарї 6 к. М. Балан адїїнтѣ 12 к. Дпн лада С. бїсерїчї 6 ф.		
Сьма		18 37

Дпн Комзпїтатеа Борго-Жосенї, дп валѣтѣ. Дпн лада бїсерїчїдї 13 ф. 20 к. дѣла П. Васїїле Шѣт Парох 2 ф. 30 к. Н. Царка каптор 30 к. Д. Шѣт крзїїкѣ 20 к. С. Пахоїле 6 к. А. Хзлїа 6 к. І. А. Хзлїа 6 к. М. Здоровос 10 к. М. Здоровос 6 к. М. Пахоїле 15 к. Ч. Здоровос 6 к. А. Ердїан 5 к. І. Бздѣкан 9 к. Д. М. Шїк 4 к. І. Шїк 15 к. Н. Фоноѣ 6 к. П. Фоноѣ 10 к. І. Тала 6 к. С. Рѣїї 1 ф. Іан. Шортзїш 3 к. І. Сїмзїан 6 к. І. Макра 10 к. І. Макра 6 к. Ф. М. Тъмаш 7 к. С. Нат 8 к. Т. Дан 6 к. М. П. Дан 6 к. І. Бачї 7 к. Д. А. Сагъз 6 к. І. Бълан 5 к. А. М. Царка 9 к. І. А. Царка 6 к. Ч. Тїмъш 6 к. Н. Лзвзда 12 к. І. Лзвзда 5 к. Г. Лзвзда 3 к. І. Пзцзра 6 к. І. Тъмаш 7 к. Т. Леа 6 к. І. Нат 12 к. Т. Нат 6 к. І. П. Царка 6 к. Т. Царка 15 к. І. Апѣрїка 6 к. І. Г. Бачї 10 к. І. Бадїон 15 к. Ч. Бздѣкан 6 к. Г. Тартар 15 к. Н. Георгїїа 7 к. А. Манїа 6 к. Г. Молдован 6 к. Ч. Царка 15 к. А. Бочїанскїї 15 к. І. Мнзнат 10 к. С. А. Пахопѣ 3 к. І. Пзцзра 6 к. Н. Бзрага 5 к. Н. Рѣскъз 7 к. Л. Рѣскъз 3 к. Т. Лзкзда 6 к. Т. В. Лзкзда 5 к. Г. Лзкзда 7 к. П. Шѣт 7 к. І. Торчїїїїн 5 к. Ч. Сомешан 12 к. К. Сомешан 25 к. Н. І. Сорчїан 15 к. І. Ёжан 6 к. Н. Г. Молдован 3 к. В. Бодїка 7 к. А. Нат 6 к. дп арѣ. фаче		
Сьма		10 31

Дпн Комзпїтатеа Рѣс-Борго, дп валѣтѣ. Дпн лада С. бїсерїчї 12 ф. 30 к. дѣла Теодор Бзздзг Парох 5 ф. 1. Бзздзг кондїдат 50 к. Т. Зрѣачїѣ кзрат. прїм. 25 к. К. Онеа дпвѣѣт. 25 к. Н. Бачїа корп. 25 к. А. Кїрстїа кзрат. 50 к. С. Грїга 6 к. Н. Моршан 6 к. К. Бочеа 15 к. Ф. Кїрстеа 8 к. В. Кїрстеа 5 к. І. Прїндарї 6 к. І. Асгалїї 6 к. В. Параска 15 к. П. К. Бачїа вѣд. 9 к. І. Шолд корпнр. 6 к. С. Параска 6 к. Г. Ротарїѣ 5 к. Г. Грїга 10 к. І. Памашоїї 6 к. І. С. Тамашоїї 6 к. І. Зрѣачїѣ 6 к. Г. Зрѣачїѣ 10 к. Г. Реоз 6 к. В. Реоз 25 к. І. Шолд 15 к. В. Параска 6 к. В. Плекат 25 к. К. Балодїї 15 к. М. Н. Грїга вѣд. 6 к. В. Брозвзл 6 к. О. Сочѣнѣ 6 к. П. Мнзнат 30 к. І. Бачїа 15 к. Г. І. Бачїа 10 к. С. Нѣгъ вѣд. 3 к. дп арѣ. фаче		
Сьма		10 10

Дпн Комзпїтатеа Бздзш. Дѣла П. Теод. Поповїчї Парох 2 ф. Т. Трїѣпаш 20 к. С. Бїшкзван 10 к. І. Грїга 10 к. І. Морарї 10 к. В. Грїга 10 к. П. Лзпск 6 к. Г. Лзческ 3 к. А. Поповїчї 3 к.		
Сьма		3 12

Дпн Комзпїтатеа Шїмонтелек, дп валѣтѣ. Дѣла Л. Морарїѣ 25 к. М. Паск 30 к. М. Пестеан 15 к. І. Сомешан 15 к. В. Паск 15 к. С. Паск 30 к. Г. Зрѣ 25 к. С. Лолїч 10 к. П. Ланга 25 к. А. Бач 15 к. Т. Сомешан 12 к. Н. Костїн 12 к. Т. Наскз 18 к. дп арѣ. фаче		
Сьма		1 39

Дпн Комзпїтатеа Шїѣз тарѣ. Дѣла Нїк. Кїмїїан Парох 40 к. К. Кїмїїан капт. 26 к. Г. Флорїїа 2 к. І. Бх-та 2 к. Г. Герман 2 к. М. Герман 2 к. І. Подар 2 к. С. Балмос 2 к. К. Ваерша 2 к. Т. Герман 2 к. І. Свч 2 к. І. Свч 2 к. І. Свч 2 к. В. Шзла 2 к. Т. Подар 2 к. І. Макаріѣ 4 к.		
Сьма		3

Ла карѣ адъогзндѣсе сьма пзвлїкатѣ дп нштерїї трекуїї де		
Сьма		47 9
Сьма тоталѣ		4652 45

Едїтзра шї тїпарїлѣ Тїпографїѣїї дїчечеснѣ.

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Miercuri și Sâmbătă.
— Prenumerarea se face în Sibiu la expediția foier; pe afară la C. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către expediția.

N^{ro} 77. ANUL I.

Sibiu 30. Septem. 1853.

Prețului prenumerării pentru Sibiu este pe an 7. fl. m. c.; iar pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr.
— Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8. fl. iar pe o jumătate de an 4. fl. — Inseratele se plătesc cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Pag. | 121

Depeșe telegrafice.

C o n s t a n t i n o p o l e 26 Sept. O declarațiune de rebelu nu e cu neputință, de și se așteptă numai o luptă locale. În Bosforu staționează acuma 6 corabie englezești, 4 francezești, 1 sardineză, 1 neapolitană, 1 austriacă, și 1 prusiacă.

S ț a c o v a 6 Oct. Maiestatea Sea ce.r. apostolică a sosită astăzi la 4¼ ore dimineața din călătoria dela Varșovia, a fostă de deregătoriele civili și militari cu reverință salutată, și a continuată preînala Sea călătoria după puțină zăbavă către Viena.

Împerăția turcăscă.

Cugetămă, că pentru mai mulți dintre cititorii nostri, cari n'au avută ocaziune a se coprinde de ajunsă cu științele, nu va fi fără de folosă a împărtași în columnele acestui zurnal pe scurtă câteva date privitorie asupra pusețiunei geografice și istorice a acesteii împerății, care pentru ferbintea certy ce domnește între ea și între împerăția rusăscă, a ciămată pré multă asuprăți luarea aminte a Europei.

Împerăția turcăscă se află între gradulă 34 până la 48 ală lățimeii și între gradulă 33 până la 47 ală lungimeii geografice. Ea se învecinează cu marea adriatică, cu împerăția austriacă, cu Rusia, Persia, Arabia, și marea roșia. În ariă coprinde ca la trei zeci mii mile pătrate, pe care locuescă mai bine de douăzeci milióne de ómenii. Turcia europenă face ariă de 12,210 mile pătrate coprinzândușă în aceea și Romănia, Moldova și Serbia, care se privescă ca părți întregitorie ale împerăției turcești. Clima seú însușirea pământului în privința căldureii în Turcia europenă este peste totă blândă și sănătoșă, însă pentru apropierea de mare supusă la feliorite scimbări repezi. Cu tóte aceste putemă zice, că iarna ei cea mai aspră în părțile de méză nópte abia ce póte mesura cu o recelă de primăveră ce domnește pe la noi, pentru că acolo cândă estemaí frigú încă totă arată termometrulă 10 grade de căldură. Stăpănirile Turciei ce se află afară din Europa, coprinđu o ariă mai mare de 20,634 mile pătrate, cu zece milióne de locuitorii.

Pe acestă pământă lătită își întemeeră osmanii în scurtă timpă domnia loră. Originea și începutulă domniei turcești îl pune istoria în sultanulă Osmană, care s'a așezată în Bitinia, cu reședința la Brusa, de unde făcea necontenite incursiuni în contra greciloră și a împerăției bizantine. Orcană feciorulă lui Osmană la nulă 1326 a urmată mai departe cu cuceririle începute de tatălă seú. Unii istorici zică, că acesta ară fi fostă întemeietoriulă faimoșiloră ianicerii, o miliția neregulată, care ajunsese a fi spaima popóreloră, și care a adaosă fórtă multă la îmulțirea poterei turcești. Subt domnirea lui Orcană s'a coprinsă Niceea și Galipoli și prin aceea s'a pusă piciorulă în Europa. După

Orcanu a urmatu fiiulu seu Muradu I, despre care se zice, ca seu elu a intemeetu pe ianiciari, seu ca i a adusu la o stare mai buna. Acesta a coprinsu Adrianopolea si a facutu pe macedoneni tributari. Invingerea lu cea din urma ia fostu la Coşova in Serbia, la anul 1839, care insa a fostu silitu a o plati cu viaţa. Fiiulu acestuia Baiazedu s'a incercatu a cuprinde Constantinopolea, insa nu ia reesitu la cale si a fostu silitu a se mulţami cu aceea, ca a potutu face pe greci tributari. La anul 1393 a incungiuratu Constantinopolea pentru a doa ora. Primejdia, ce ameninta apuseniloru din partea acestui sultanu, a fostu atatu de mare, in catu Sigismundu regele Ungariei a fostu silitu a predica o cruciada in tota Europa in contra turciloru, in urma careia s'a adunatu o oste insemnata, cu care a plecatu in naintea lu. La a. 1396 ostirile se intalnira la Nicopolea, unde crestini suferira o lovitura infricosata. In scurtu dupa aceea puterea lu Baiazetu trebuia sa se intorca asupra mongoliloru, cari navalira in contra turciloru subt renumitul Tamerlanu. Inaintea acestuia a pornitu cu ostea insus Baiazetu, insa la Angira a fostu batutu de mongoli si inpinsu la a. 1402. Mohamedu feciorulu celu mai micu alu Baiazetu s'a mutat cu reşedinţa la Adrianopole. După acesta veni la carma fiiulu lu, Amuradu alu II, care domni cu multa inteleptiune 30 de ani. Acesta se incerca a coprinde Constantinopolea, facu pe imperatul greiloru tributariu, incepu bataia cu ungurii, si ataca Belgradulu. Pe unguri ii batu la Varna la a. 1444 subt regele Vladisla, de le a ramas numele. Totu acesta batu si pe renumitul Huniadu in bataia dela Comova la a. 1449 unde ţinu lupta cea infricosata trei zile. Mahomedu alu II se folosi de slabitiunea greciloru si ataca Constantinopolea in 6 Aprilie 1453, care la 29. Maiu in acelaşi anu a si cazutu in manile turciloru. După coprinderea acestei capitale in scurtu urma subjugarea Arpelagulu, coprinderea Moreei si a Bosniei. Totu elu s'a incercatu a coprinde si Belgradulu la a. 1455, dar nu 'ia esitu la cale. Nu este nice o indoeala, cumca acestu sultanu infricosatu a umblatu cu ideea in capu sa coprinda inca si Italia si sa'şi intinda domnia sea de parte in apusu. Din pricina acesta elu s'a fostu si apucatu sa atace Otrantulu. Insa dela acestu expeditiune la reciamatu o rescola, ce se esca in sinulu imperatiei sele, care voindu a o linişti, a plecatu cu oste in partea loculu, ear' pe cale muri in varsta de 51 ani, facanduşi cu mana sea inscriptiunea de pe mormantu: „Amu avutu in cugetu a coprinde Rodulu si pe superba Italiu“. Lumea a voit a privi in Mahomedu numai pe unu cuceritotu crudele si pe unu varvaru perfidu; insa principiile si naravurile principiloru crestini de pe acele timpuri n'au fostu destoinice ai insufla o ideu mai mareata despre ale loru virtuţi, prin urmare elu isi pote legitima a sea perfidia, candu isi vede interesulu seu de stat, ciaru cu exemplele acelora.

Pe candu muri Mahomedu, fiiulu si urmatotulu seu Baiazetu alu II se afla tocma coprinsu cu o peregrinatiune la Meca, care o intreprinse dela Amasia unde, se afla ca guvernatore. Acesta domni pana la a. 1512, fara a pricinui crestineloru mari neajunsuri; numai pe veneţiani ii strimtoru tare in Grecia, coprinzandule mai multe locuri. Acesta a fostu silitu sa dea carma in mana fiiulu seu Selimu I, care dupa ce'şi omora pe fraţi, a portatu mai multe resbie norocose, subjugandu Armenia, Siria si Egiptulu. Una din ingrigirile lu cele mai de frunte a fostu a afla stiri despre totu ce se intampla si se vorbeşte in giuru de sine; acesta nu o pote face altfelu de catu prin spioni, de cari ave atatu in adunările consultative ale duşmaniloru, catu si in odăile de dormitu ale boieriloru sei, in catu se facuse proverbiu intre turci, ca sultanulu va afla dininetu ce a vorbitu barbatulu cu

femea sea peste nópte. Următoriu lăi Selimă a fostă fiiulă seă Solimană ală II, care pe dreptă se numeră între sutaniă ceă mai mari, ce aă stătuă odinióră. Acestă 'și începă cārma cu coprinderea Belgradulă și a insuleă Rodusă în anulă 1522, și în scurtă după acēsta, adecă la a. 1526 nimici pe ungeră la Mohaciă, coprinzândă mai tótă Ungaria și ducândă o mulțime de creștiniă în captivitate. La a. 1529 încungiură Viena, însă fără rezultată.

În capulă acestuia încă întrase ideea de a se auca de Italia, mai alesă că la acēsta îlă instiga și solulă franțozescă de Forestă; însă pofta nu'și o potă împlini. Atacarea Corfulă la a. 1537 trebui să o întrerumpă și să'și întórcă tóte poterile asupra Ungarieă, a cārēi subjugare o mai îndepliniă până la a. 1541. În anulă următoriu Franția se întovărăși cu Turcia, în urmarea acēsta turciă depredară marginile Sicilieă și ale Italieă, ear' franțozii în însoțire cu turciă atacară cetatea Nița. Totă în acestă timpă germanii se gătiră cu o espedițiune cruciată în contra lăi Solimană. Principele Ioahimă de Branderburgă primi comanda asupra armateă germane, ce se concentrase. Încercările din urmă a le lăi Solimană de a'și lăți împerăția nu se încoronară cu acelēși rezultate ca la începută. Așia de esemplă planulă lăi de a coprinde insula Malta se zădărnici prin vitēza apărare a cavaleriloră Ioaniți după o opumnare de cincă lune. Totă așia reă o păți Solimană și cu opumnarea fortărețēi dela Sigetă, pe care o apăra faimosulă Zrini, și care de și căzu în mănile turciloră, ea însă îi constă mari jertfe, adaugă, că Solimană cu trei zile înainte de cāderea aceleă cetăți, muri în 4 Sept. 1566. Subt împerăția acestui mare sultană a stată Turcia în culmea înflorirei sele; dela mórtea lăi încóce a încetată a da îndereptă, de și câteodată isprăvile din afară se păreă că păstrēză floria și strălucirea din timpurile de mai nainte. De acēsta a fostă convinsă marele veziră Mustafa Ciuperli, care trăi cu ună vécu mai târziă, cândă se plāngea, după cum spună ómeniă, adeseori, că „dela Solimană încóce toți sultanii fără osebire aă fostă seă nebună, seă tirană, și că pentru împerăția nu este altă scăpare de câtă decă se va pune la o parte acestă némă degenerată“. De aceea nice că face trebuință, ca să înșirămă aici numele unoră asemenea domnitori cum a fostă de esemplă Selimu ală II. Muradă ală III, Mohamedă ală III și alțiă. Lovirea cea înfricoșată pe mare, ce o suferi Turcia la L e p a n t o în anulă 1571, a nimicită frica și spaima ce o avé Europa apusēnă de turci. Decă învingătoriă s'ară fi știută folosi de aceea învingere după cuviință, atunci e mare probabilitate că Constantinopolea cădea în mănile loră. Cu tóte acestea marele veziră Cara-Mustafa băgă de nouă o frică cumplită în apusēni la anulă 1683 în 14 Iuliă, cândă încungiură Viena cu o armată înfricoșată. În acestă pericolă străbătătoriă Viena, și cu ea Europa apusēnă, are a'și mulțami a sea scăpare nemuritoriulă eroă I o a n e S o b i e s c i regelăi Polonieă, care punânduse în fruntea oștiriloră sele și în a celoră adunate din Germania, împrăștiă pe varvarulă din resărită și prin aceea înlătură primejdia, ce amenința cu cotropire Vieneă. Lovirile ce se întâmplară după aceea, aă adusă trēba acolo, în câtă la 26 Ianuariă 1699 se înceie pacea dela Carloviță, în care Turcia pentru întēia dată a fostă silită a da înderăptă însemnătoriă coprinderi. Din minutulă acesta încóce împerăția turcescă s'a încurcată totă mai tare atătă în bătăi sāngeróse câtă și în desbateri diplomatice cu Austria și Rusia, care doue staturi, ca vecine cu porta, întru atăta aă lucrată la slăbănogirea acelea, în câtă mai pe urmă număi politica le opri a nu nimici de totă pe ună vecină, care și fără de aceea nu le mai poté face nice o stricățiune. Sultanulă Ahmedă ală III, care la începutulă véculăi trecută a ajunsă la cārma (1702), a pusă tótă silința, ca să readucă în vază poterea împerăției turcesă. Elă

coprinse multe locuri dela venețiană și înceie cu Austria și Rusia favoritória pace dela Pasarovițu la anul 1718. Acestu sultanu inimosu fu resturnatu prin o rescólă a ianiceriloru. Demoralisațiunea acestorū ostași în legătură cu neîntreruptele intrige, ce se țeseră în seraiu au fostu simptomele cele din afară a le căderei acestei împerății; ear pricina decăpeteniă a aceleia, după cum vomu vedé mai la vale, a zăcutu și zace în însăși natura și esenția acestei domniri. Puterea Rusiei s'a făcutu și se face pe zi cemerger totu mai periculosu pentru Turcia.

(va urma).

Monarhia Austriacă.

Transilvania.

† Dejū 5 Oct. c. n. Eri avurămū și noi dejenii îndoită mângăiere sufletescă. Gloriosulū nume Franțiscu Iosifū, pe care îlū serbarămū eri cu pompă cuviințiosă, ne dădu ocaziune a ne aduna cu toții în catedrala catolică de aici, și a trimite ferbințile nōstre rugățiunii către ceriū pentru îndelunga viață și prosperitate a Prénălțatului nostru Monarhū. Mulțămirămū adecă din adânculū inimei împeratului împerațilorū, pentru că ne aperă pe multu iubitulū nostru împeratū de tōte făuririle infernalī ale celorū depravați, apoi îlū rugarămū, ca totu cu aceea mână dumnezeiască să'lū apere și să ni'lū ție până la cele mai adânci bătrânețe spre mângăierea și fericirea întregului seū poporū austriacū.

Totu eri după prânzū avurămū norocire a primi în mizloculū nostru pe Escelenția Sea D. M. C. L. Ioane Bordolo de Boreo adlatus înălției Sele Principelū gubernatore Șvarțenbergū, care în călătoria sea ofițiosă, ne cercetă și pe noi. Esce. Sea fu întimpinată de preoțiimea tuturorū confesiunilorū și de Magistratulū de aici afară din cetate, iară din partea comandei staționale și a amploiațilorū politici, judiciari și contribuționarī, cu șefiī lorū în frunte fu bineventată înaintea cvartirului de descălecare.

Esce. Sea cercetă încă eri mai multe branșe de aici, iar astăzi la 9 ore onoră cu înalta Sea prezenția mai înteiū tribunalulū judecătorescū de țēră, și începândū dela a i se face cunoscută mărimea și curgerea lucrurilorū oficiose. După acēsta îndreptă atențiunea Sea către judecătoria cercuale de aici, unde asemenea se încunoștință despre starea lucrurilorū și a persōnelorū, ce se află la deregătoria acēsta, apoi întră în arestele tribunalului. Aici luă cu demăruntulū tōte în cea mai mare băgare de sēmă, își făcu observățiunile Sele cele prépotrivite asupra unorū articolī economici, ascultă cu părintescă blândeță pe mai mulți dintre arestanți, cariī cugetândū a'și mai ușiura sōrtea, îi descoperiră greutățile ei, și vorbindū cu ungrulū ungurește, cu romănulū romănește, îi linișți încâtū se putea. În sfârșitū cercetă Escel. Sea oficiulū culegătoriū de dare, și după ce luă în cunoștință lucrurile de aci, demândă órecare îndreptare în privința custodiei militari, apoi se trase la cvartirū.

În liniștita conștiință, care provine din neobosita strădaniă de a'și împlini datorințele, își linguşescū amploiații întregiī judecătoria de aici, cumcă Esce. Sea a fostū de totu îndestulitū cu curgerea lucrurilorū judecătorești, și acēsta cu atâta mai tare, pentrucă însuși binevoi a se esprima, că se vede, că acolo unde este astfeliū de președinte, care știe și vrea a povățui, și unde subordinații lui se străduiescū a învăța și a aplica legea, merge trēba bine.

După prânză la 2 ore se duce corpul judecătoresc cu D. Președinte cavaleriul Dimitriu Tabora în frunte la cvartirul Esce. Sele, și ia poftitū călătoria fericită și putere, ca să pótă purta sarcina cea grea oficiósă !

Austria. V i e n a 6 Sept. Corespundința Austriacă scrie După știrile din Paris a fostū la Bursă și în Ziuernale faimele de bătae predominitorie, și nu aū smintitū a face o apăsare neplăcută asupra cursurilor. Deciarățiunea de resbelū a porții se aștenta ca unū evinementū ce avea să urmeze. După o notă, ce se cuprinde despre acēsta în Ziuernali, se zice că în urma unei hotărări din 25 Sept. a sta pe lângă cerutele modifiățiunii în nota vieneză, arū fi deciaratū marele Divanū negoțiațiunile de ecshauste, arū fi rânduitū cele măi de pe urmă mēsure de apărare, și arū fi recunoscutū, că a venitū timpulū, ca să fie pregătitū cu deciarățiunea de resbelū. Afară de acēsta a fostū presupunerea, cumcă flotele mediteranee vorū fi trebuitū să stee în 9 ale lunei Oct. c. n. înainte Constantinoplei. Ce se atinge de conjuncturile, ce s'aū escatū din acēsta priviința în Ziuernali Parisului, nu ne putemū îndemna a le reproduce, fiindū că în trēba acēsta numai publicațiunile oficiose ale poterilorū apusene daū lumină destulă, și sântū conveniente, a hotărā cursulū evinementelorū.

Precum înștiințēză o epistolă telegrafică privată de erī din Berlinū, se aștepta regele însoțitū de împēratulū Nicolau în 7 Octom. c. n.

După unū patentū împērătescū din 2 Octom. c. n. se restrângū Evreī iarășī la cele dela 1848 în priviința agonisirei și posiderei de bunuri.

Întămplări de zile.

Maiestatea Sea împēratulū s'a înduratū a ierta restulū încisorii, ce măi avea să sufere preotulū reformatū Ciudi, pentru criminea de lesa Maiestate.

S'a datū concesiune, ca în garnisónele nesenătóse să se dee soldațilorū și rațiuni pentru vinū.

După scrisorī din Atena din 30 Sept. insula Tenedosū a fostū zgduită de cutremurū.

În periferia despărțemântului de locuțiința din Buda a fostū recolta anului trecutū măi slabă decâtū de mizlocū, ba în unele locuri slabă de totū. — Nicī în Croația și Slavonia nu e măi bună.

Se pare acuma a nu măi fi nicī o îndoială despre intrarea flotelorū aliate întregī în Dardanele.

La ambasadorii Austriei și ai Rusiei s'a făcutū din partea Franției împărțășire cumcă flotele aliate aū intratū numai spre scutirea sudițilorū franțozești și englezești, ce se află în Constantinople, și ca să apere peste totū creștinii de volniciile fanaticilorū musulmani.

După depeșa telegrafică de susū vedemū cumcă nu numai corabie de resbelū englezești și franțozești aū intratū în Bosforū, ci și corabie ale altorū națiuni, și că astfelū tractatulū din 1841 este facticū anulatū de tótă Europa.

Maiestatea Sea ce. r. apostolică a denumitū pe principele de Borussia Friderihū Vilhelmū de colonelū proprietariū a vacantelū regimentū de infanteriă Nr. 20.

Maiestatea sea împēratulū Rusiei a împărțitū o mulțime de ordui ofițerilorū și amploiațilorū împērătești austriaci.

Maiestatea Sea a rânduită ca tuturor trupelor, care au fost în castrele dela Olomuț, să se facă cunoscută a Sea înaltă îndestulare.

Maiestatea Sea împăratul Rusiei a dat fiecărei companie, care a stat ca gardă onore naintea Monarhului până ce a fost în Austria câte 100 de galbeni.

Despre consumarea ce se face în Paris avem următoarele date: 1200,000 hectolitri vin, 50,900 hectolitri raciu, 22,000 oțet, 175,000 bere, 1 milion hectolitri făină, 500,000 hectolitri struguri, 70,000 boi, 20,000 vaci, 82,000 viței, 500,000 oi, 90,000 porci, consumă mai departe de 12 milioane franci unt dulce, de 6 milioane oue, 8 milioane selbătăcii, și paseri, de 6 milioane pești de mare, de 1 500,000 scoici. În sfârșit mai mistuește Parisul de 22 milioane pome, legume, olie, brânză, carne afumată, raci, melci și pastete. Parisul celuiește pentru stomac pe an mai mult de zimetate de miliard. Pentru desfătări, mobile și toalete de trei ori atâta. Se nasc acolo în tot anul 31,000 copii, din cari 10,000 sânt nelegiuiți.

După știri oficiale Turcia a înființat o carantină de 5 zile pentru toți călătorii, cari vin din Țera românească sub pretextul că grasază acolo colera, însă în adeveră, ca să de pe urma emisarilor rusești de cari se tem. Prin aceste măsuri pătimesc multă economie nostră de vite.

Înălția Sea regescă Arhiducele Albrecht se așteptă pe 23 Sept. în Gînsu, unde are să se pună un monument pentru granițerii ce au căzut acolo în anul 1849.

Călătoria Maiestății Sele a împăratului Austriei, și a regelui Borusiei la Varșovia, și rezultatele acestei întâlniri a Monarșilor ocupă multă lumea politică.

Scrisorile ce au sosit până la 26 Sept. din Constantinopole întăresc știrea, că Sultanul a fost provocat de divan, ca să scotă stégul lui Mohamed.

Maiestatea Sea împăratul s'a întors în Joia trecută sănatos din Varșovia după o absență de 5 zile, și a fost primit cu cea mai umilită reverință din partea tuturor branșelor și a locuitorilor capitalei în curtea drumului de feră.

Din Varșovia se scrie că Maiestățile Sele împăratul nostru și regele Borusiei au fost primiți de împăratul Rusiei cu cea mai strălucită pompă.

Precum se sună din Varșovia, Maiestatea Sea împăratul va călători de acolo în scurt timp la Odesa, și va lua ruta prin Cievu, unde se va decide mărșul podu, care este decurând clădit.

Maiestatea Sea împăratul nostru a rânduit, ca satelor din Montenegro, unde se arată lipsă de bucate, să se de pesmeți din magaziul de proviziune al Dalmației.

După știrile ce au venit din Constantinopole prin Belgrad și ajung până la 29 Sept. c. n. nu s'a făcut nimic în favoarea păcii.

După o relație din 26 Sept. vreunui să știe, că Sultanul în 20 Sept. a cerut răspuns dela Șeic-ul islam în timp de 10 zile, ore este în primejdie credința prin diferențele cu Rusia, se nu?

După știri din Grecia, se întăresc cetățile regatului acestuia, care zac de partea nordului.

Cei mai faimoși doctori ai Monarhiei noastre au hotărât băile din Fiuredu în privința poterei vindecătoare mai bune decât cele dela Ostende.

„Siecele“ zice: Părerea noastră asupra tendinței Rusiei a fostă neconținută totă aceea. Acesta putere vrea cu totă prețului a dobândi timpă, pentrucă îndelungita ocupare a principateloră danubiane îi dă în ochi popóreloră ei, și ale întregăi Europe óreșicare mărimă, pentrucă ea speréză, cumcă pregătirile de resbelă, la care este silită Turcia, îi va ruina finanțiele, și așa se va esca neîndestulirea atâtă între creștini, câtă și între turci, și pentru că ea nu se lasă de idea a strica legătura anglo-frăntozescă.

Gazeta universale aduce o depeșă telegrafică, după care pórtă ară fi deciaratú Rusiei în 26 Sept. bătae, după ce aă lăpădatú în zioa de maí nainte tóte proiectele de împăciuire.

De va veni într'adeverú la bătaie între Rusia și Turcia, zice „Postțaitung din Francfurú“ și flotele englezești și frantzoești se voră arăta naintea Constantinopolei, atunci și Austria va fi silită a apuca mesure militare, și a lua posițiune lângă granița Turciei, ba póte și în însași Turcia, și atunci s'arú adeveri faima de maí nainte, despre ocuparea Serbiei prin trupele austriace.

În Galiția și Bucovina a începutú a grasa colera, carea de și nu e préfuriósă, dar destulă ca să pună pe ómení la grige.

Costa s'a slobozitú, și se va îmbarca la America.

Principatele dela Dunăre.

După o scrisóre a unú Doctorú din București din 27 Sept. c. n. a ocupatú armata rusescă linea Dunării și a întărit'o în astfeliú de modú, încătú o atacare din partea Turciei s'arú numi nebuniă. Rușii sântú domnitorii tuturoră puncteloră de trecere, și aî sceleroră, și pentru acésta se făcú de 3 lune cele maí ecsacte mesurări. Dela Adacali îngiosú, unde Dunărea părăsește cuprinsulú Austriei, sântú cunoscute următoriele pentru trecere conveniente puncte, pe care le aă întăritú Rușii cu masse de trupe și baterie: 1. La Grahova désupra gurei Timoculuí desú la granița Serbiei. 2. O oră désupra și dingiosú de Vidinú. 3. Scela dela Acer Palanca. 4. Delocú subt Gibra Palanca. 5. Désupra gurei Jiuluí. 6. La Izlazú désupra gurei Oltuluí. 7. Din giosú de Nicopole. 8. Din giosú de Giurgiu. 9. Între Utarița și silistra. 10. Dóe milurí nemțești din giosú de Hărsova. 11. Lângă Brăila. Maí tare s'au întăritú punctele de trecere lângă Silistria și Muturní, unde Dunărea este maí de 1000 de pași lată, și pentru că țermii Dunărei sântú acolo ridicai, și îngreunéză apărară.

„Ciasulú“ înștiințéză despre starea lucruriloră în Serbia: Ne vomú aduce aminte, că îndepártarea ministruluí Garasanin a perdutú principeluí Alecsandru dintr'odată popularitatea, din contră Miloșú o dobândisă acésta. Amicii lui triumfaú. Acésta stare a lucruriloră se scimbă însă cândú Serbia era amenințată cu ocupațiunile străină, și principele Alesandru rândui o înarmare obștescă, împărți plumbú și prafú, și porunci să se întărescă Graguevaú.

Subt aceste împregiurări se arătă D. Fonton în Belgradú, spuse nemulțemirea sea pentru înarmare dar se deciară pentru principele Alecsandru. La tóte stațiunile ținu cuvântări către țeraní, în care láuda pe principele Alecsandru și pre ministrii seí, și le recomándă credință către elú, ridicarea scóleloră, și pace. Elú nu ascunsă nici aceea că între Rusia și Serbia a fostú ceva ne înțelegere, carea însă s'a netezitú, și elú a venitú în Serbia ca să asecureze poporulú despre protecțiunea împeratuluí Nicolaú. Elú se arătă către cei maí

de frunte țeranî condescendinte, ce făcu o mare apăsare în popor și așa dedu principelui înderăptu o asigurată puternică pusețiune, și ridică érašî influința Rusiei.

Frantzia.

Pag. | 128

Paris 1 Oct. c. n. Cândă a ășitū împeratulū erî din ședința consiliului ministeriale se spune că arū fi zisū: „Lucrulū trebuie se iaie odată sfârșitū, noi nu vomū îngădui.“ Totodată se asigură, cumcă nici în armată, nici în marină nu se dă concediă, carea firește că se talmăcește așa, ca cândă trupele arū trebui să sté gătite de marșū. Întru totū aici se privește pusețiunea lucrurilor rezboiósă. Din partea Rusiei și a Turciei pregătirile de rezboiū se continuă necurmatū. Nici Anglia nu privește lucrulū în cea mai vederósă lumină, căci o parte a flotei canalului a rădicatū angirele, ca să navigează spre întărirea flotei admiralelui Dundas în marea mediteransă. Împeratulū Nicolaū vré să primescă nota vieneză, însă fără modifițațiune, Turcia din contră stă morțișū pe lângă refuzarea ei în origine. Conferințele dela Olomuțū, care s'ău privitū aicea cu suspițiune, se însémnă ca unū momentū hotărăturiū în politica cabinetelorū nordice. Frantzia și Anglia se apropie în urmarea acésta totū mai tare de pórtă, din contra Austria și Prusia se parū totū mai tare a se îndepărta de ea.

Așa staū lucrurile, și de nu arū fi acuma Octombre ci Maiū, atunci amū putea cu securitate a ne teme de unū conflictū.

În Olomuțū a avutū lordulū Vestmorelandū o convorbire cu împeratulū Nicolaū. Împeratulū a apăratū totū ce s'a făcutū până acuma din partea sea cu energiă. Misiunea lui în oriente, să fie zisū, este mai multū religiósă decâtū politică. Mai demulte orî în decursulū convorbirei a zisū, că elū nu vrea bătae, nu a vrut' o nici odată, și că elū nu va începe vrăjmășiele, însă îndărjia Porții și periculósele svaturî ale emigrațiunei ușorū potū aduce o întemplantare pentru carea elū nu arū vrea se garanteze. Lordulū Vestmorelandū să fie zisū, cumcă divanulū précuminte a lucratū de nu a primitū îmbierea de a organisa legione străine, mai vartosū poloneze. „Eū știū de ce să me ținū în privința acésta, să așteptămū viitoriulū“ să fie zisū împeratulū la sfârșitū. Lordulū Vestmorelandū a înștiințatū guberniulū seū, cum că din partea împeratulū Nicolaū nu e de așteptatū vre o nouă concesiune.

Anglia.

London 3 Oct. Cu mare încordare se așteptă aici știrile din nordū. Din respunsulū Rusiei la întrarea flotelorū în Bosforū se va vedea mai securū rezultatulū întâlnirei dela Olomuțū, care se asemeneză cu congresulū dela Laibahū și Verona. — și că respunsulū Țarului va fi destulū de hotărăturiū, ca să siléscă și poterile apusene la o hotărâre decisivă și sunătóriă, se crede tare pe lângă cunoscutulū caracterū alū Autocratorelui. Într'-aceea agitațiune nu se așiază în țeră, în Birminghamū, și în Manșesterulū iubitoriū de pace și de banî aū să se țină metingurî (adunări) antirusice, așa precum și în Londra. Unele gazete zicū că Aberdeen arū fi numai cu numele ministru primariū, mi așteptă dimisiunea lui. Lordulū Palmerston, Rusel, și Clarendon aū să céră numai ceva mai tari measure asupra Rusiei, ca să facă pe contele scoticū a'și lua zioa bună.

Rusia.

Din Varșovia se înștiințază că reîntorcerea împăratului iaă surprinsă pe toți, fiindă că împăratul se hotărâse a merge dela Olomuțu la Odesa, de nu și în castrele dela Dunăre. În mutata hotărâre a Monarhului se privește o scimbare a starei evenimentelor diplomatice, mai vărtosă, căci dela reîntorcerea Țarului o neobicinuită mișcare se observă și între soldați. Duceșeva și ală doilă corpă către principatele, seă se va desloca numai, a străbătută până acuma atăta de puțină afară, cătă și despre rezultatul conferințelor dela Olomuțu, dar se crede de obște, că între amândoi împărații s'a făcută cea mai strănsă legătură.

P e t e r s b u r g ũ 28 Sept. Conversiunea la biserica grecăscă ortodocșă se face în mesura cea mai mare. În cele mai îndepărtate ținuturi ale Siberiei, care până acuma nu au avută nice o legătură cu drumul celă mare, se înalțe biserice. Activitatea misionarilor rusești se estinde acuma până la părțile nordostice ale Siberiei, și până la pământul Ciacuccilor. Aicea a resărită în a. 1848 întâia biserică creștină la țermii lacului Ledovici.

Turcia.

Știrile ce au sosită din capitala turcăscă până la 26 Sept. c. n. sântă următorie: Reșid Pașă a arătată ambasadorelă Angliei și ală Franției într'o conferință, cumcă Sultanulă ară fi aplecată a primi nota de împăciuire a Vienei după proiectulă țarului, decă acestă ară mișca pe împăratulă la următorele condițiuni. 1. Țarulă să se obligiază în viitoră a nu se mai amesteca în trebile sudiților grecești ai sultanului, unde din contră sultanulă lasă firește neatinse drepturile de până acuma ale bisericei grecești. 2 Rusia să se lése de tôte pretensiunile de despăgubire resbelică. 3 Împăratulă să se oblegeză fără de întârziare a deșerta principatele mai puțină baremă să'și retragă trupele în Moldavia. — Ambasadorii poteriloră apusene, cari în zilele de pe urmă au avută mai multe conferințe cu ambasadorii Austriei și Borusiei, au trimisă în urmarea acesteii împărtășiri a lui Reșid Pașă curieră către respectivele sele gubernie, și nu e cu nepotință, ca partida resbelică, cu tôte că în divanulă din 25 Sept. a hotărătă într'o consunanță a provoca pe sultanulă a nu se mai slobizi în negoțiațiuni, să aducă lucrulă până acolo, ca numai după sosirea respunsului din Londonă și Parisă să se hotărască la ună pașă decisivă.

De ară ședé pe tronă în loculă Sultanului de acuma tatălă seă, atunci o astfeliă de provocare ară fi dusă la scótarea stegului lui Mohamedă seă la o deciařiune de resbelă fără reținare, la Abdulă Megită însă potemă fi secură, cumcă până nu voră fi storse tôte mizlôcele, nu va începe nici resbelulă. Abdulă Megită a dată ambasadoriloră Angliei și Franției la deciařiunea acestora a retrimite iarăși flotele din Bosforă încredințarea, cum că arătarea floteloră naintea Constantinopolei îi dă o dovadă de dragostea a poteriloră apusene, și o securitate, că atătă elă, cătă și creștină din Constantinopole sântă scutuți asupra oră cărei erumperă a fanaticismului. — Divanulă a deciarată acuma a fi mai consultă a se scula cu energiă asupra Rusiei, însă elă lasă în dispozițiunea Sultanului cândă și în ce modă să se facă acésta — Sultanulă nu s'a legată în respunsulă seă, ci a înștiințată pe Divană, că elă pentru buna stare a imperiului este purerea îngrigită, și nu va negliga nimică, ce ară putea vătăma onorea și demnitatea coronei sele. — Ună corespundinte zice că sultanulă ară fi

dată învoirea sea la deciarățiunea de resbelu, și că concernintele fermanu despre acesta s'a și emisu, și trimisū în quartirulu de căpeteniă. Însă și după această înștiințare se vede că acesta a făcutu sultanulu numai la părere, pentru că numai pôte înfrăna fanatismulu și pentru că între doue rele a alesu pe celu mai micu.

Cursulū banilorū la Viena în 7. Octom. Calend. nou.

Aurulū –	–	–	–	–	–	–	–	116 ⁵ / ₈
Argintulū	–	–	–	–	–	–	–	112 ⁵ / ₈

28.

Publicarea sumelorū dăruite la fundațiunea Franțiscu Iosifiană:

Din Protopopiatulū Borgoulū.

Din Comunitatea B o r g o–M i z l o c e n i. Dela P. Terentie Bogat Protop. 2 f. A. Orban capelan 1 f. G. Rusu cant. 10 c. S. Holbura 12 c. P. Gița 24 c. T. Someșan 20 c. I. Tala 10 c. M. Pasere 12 c. I. Guț 12 c. I. Pop 6 c. D. Budeșan 10 c. I. Vinca 20 c. V. Monda 20 c. V. Dan 20 c. S. Bordris 6 c. I. Cârștia 6 c. M. Bondris 20 M. Balan 6 c. E. Cucul 10 c. G. Bota 6 c. S. Cârștia 6 c. G. Teut 20 c. C. Cucul 10 c. M. Sucila 6 c. M. G. Manarca 12 c. T. I. Guț 10 c. G. Gița 6 c. G. Hulpia 6 c. L. Pomana 6 c. T. Cot 5 c. I. I. Tala 6 c. T. Budeșan 6 c. V. Tala 6 c. I. Cârștia 6 c. G. Trisca 6 c. T. Hulpia 10 c. M. Buraga 20 c. I. Ganou 6 c. A. Orban 2 c. S. Șut 6 c. T. Moga 10 c. I. Monda 10 c. I. Vlasa 12 c. S. Balan 6 c. T. S. Ganou 6 c. G. Morari 6 c. P. Curia 6 c. L. Platon 6 c. M. Vlasa 6 c. A. Holbura 6 c. M. I. Bota 12 c. I. S. Moldovan 5 c. M. Balancan 6 c. T. Bondris 3 c. A. M. Monarca 20 c. L. Ganou 6 c. I. Costin 20 c. C. Ganou 6 c. M. Bogat 10 c. I. S. Pop 6 c. G. Morari 6 c. M. Balan adiunct 12 c. Din lada S. biserici 6 f. Suma

Din Comunitatea B o r g o–J o s e p i, în valută. Din lada bisericidi 13 f. 20 c. dela P. Vasile Șut Paroh 2 f. 30 c. N. Țarca cantor 30 c. D. Șut crâșnic 20 c. S. Pahoile 6 c. L. Hulpia 6 c. I. L. Hulpia 6 c. M. Zdrobou 10 M. Zdrobou 6 c. M. Pahole 15 c. Ci. Zdrobou 6 c. L. Edian 5 c. I. Budăcan 9 c. D. M. Pic 4 c. I. Pic 15 c. N. Fonoge 6 c. P. Fonoge 10 c. I. Tala 6 c. S. Ruștii 1 f. Iac. Șortuș 3 c. I. Simzian 6 c. I. Macra 10 c. Il. Macra 6 c. F. M. Tămaș 7 c. S. Nat 8 c. T. Dan 6 c. M. P. Dan 6 c. I. Baci 7 c. D. L. Sabău 6 c. I. Bălan 5 c. L. M. Țarca 6 c. I. A. Țarca 6 c. Ce. Timbuș 6 c. N. Lunuța 12 c. I. Lunuța 5 c. G. Lunuța 3 c. I. Puțura 6 c. I. Tămaș 7 c. T. Ilea 6 c. I. Nat 12 c. T. Nat 6 c. I. P. Țarca 6 c. T. Țarca 15 c. I. Anbreica 6 c. I. G. Baci 10 c. I. Badion 15 c. Ce. Budăcan 6 c. G. Tartar 15 c. N. Georgița 7 c. L. Mania 6 c. G. Moldovan 6 c. Ce. Țarca 15 c. L. Bociansci 15 c. I. Munzat 10 c. S. L. Pahone 3 c. I. Puțura 6 c. N. Buraga 5 c. N. Ruscău 7 c. L. Ruscău 3 c. T. Lucuța 6 c. T. V. Lucuța 5 c. G. Lucuța

M. C.	
fl.	cr.
18	37

7 c. P. Șut 7 c. I. Torcilén 5 c. Ce. Someșan 12 c. C. Someman 25 c. N. I. Sorcian 15 c. I. Iujan 6 c. N. G. Moldovan 3 c. V. Bodica 7 c. L. Nat 6 c. în arg. face Suma

10 31

Din Comunitatea Rus-Borgo, în valută. Din lada S. biserică 12 f. 30 c. dela Teodor Buzdug Paroh 5 f. I. Buzdug condidat 50 c. T. Ursacie curat. prim. 25 c. C. Onea învățet. 25 c. N. Bacia corp. 25 c. L. Cirstia curat. 50 c. S. Griga 6 c. N. Moroșan 6 c. C. Bocea 15 c. F. Cirstea 8 c. V. Cirstea 5 c. I. Prundari 6 c. I. Astaliș 6 c. V. Parasca 15 c. P. C. Bacia văd. 9 c. I. Șold corppr. 6 c. S. Parasca 6 c. G. Rotariu 5 c. G. Griga 10 c. I. Pamașoiu 6 c. I. S. Tamașoiu 6 c. I. Ursacie 6 c. G. Ursacie 10 c. G. Reou 6 c. V. Reou 25 c. I. Șold 15 c. V. Rarasca 6 c. V. Plecat 25 c. C. Baloii 15 c. M. N. Griga văd. 6 c. V. Brozbul 6 c. O. Socenu 6 c. P. Munzat 30 c. I. Bacia 15 c. G. I. Bacia 10 c. S. Négu văd. 3 c. în arg. face Suma

10 10

Din Comunitatea Buduș. Dela P. Teod. Popovică Paroh 2 f. T. Trifănaș 20 c. S. Bișcăvan 10 c. I. Griga 10 c. I. Morari 10 c. V. Griga 10 c. P. Lupasc 6 c. G. Lucesc 3 c. A. Popovică 3 c. Suma

3 12

Din Comunitatea Șimontelec, în valut. Dela L. Morariu 25 c. M. Pasc 30 c. M. Pestean 15 c. I. Someșan 15 c. V. Pasc 15 c. S. Pasc 30 c. G. Urs 25 c. S. Lolici 10 c. P. Langa 25 c. L. Baci 15 c. T. Someșan 12 c. N. Costin 12 c. T. Nascu 18 c. în arg. face Suma

1 39

Din Comunitatea Șieu mare. Dela Nic. Cimpian Paroh 40 c. C. Câmpian cant. 26 c. G. Florița 2 c. I. Buta 2 c. G. German 2 c. M. German 2 c. I. Podar 2 c. S. Balmoș 2 c. C. Baerșa 2 c. T. German 2 c. I. Suci 2 c. I. Suci 2 c. I. Suci 2 c. V. Șula 2 c. T. Podar 2 c. I. Macarie 4 c. Suma

3 —

Suma

47 9

La care adăogându-se suma publicată în numerii trecuți de —

4605 36

Suma totală

4652 45